

להתעיד באהבתך

ויקרא

העלון טעון גניזה • אין לקרוא בשעת התפילה!

העלון בחסות רשת הכוללים "תפארת יוסף ובנימין" בני-ברק, פתח-תקוה ורמת בית-שמש בראשות הרה"ג נצח מהצרי שליט"א

להצלחת שלמה בן יהודית ומשפ'

יהי רצון שתרבה השמחה במעונם ויראו ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

נורטים לשולחן שבת

ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה אחת ממצוות ה' אשר לא תעשינה ואשם (ד, כז)

הרמ"א ביאר פסוק זה ע"פ דברי הזה"ק, שהקשה: כיצד אדם נכשל בחטא בשוגג נגד רצונו? ותירץ, שהנכשל בחטא בשוגג ודאי כבר קדם לו חטא במזיד. וזה שאמר הכתוב: "ואם נפש אחת תחטא בשגגה", אין זאת אלא "בעשותה אחת ממצוות ה' אשר לא תעשינה" – שחטא במזיד קודם לכן (כע"ז מובא במדרש תנחומא פר' כי תצא א).

ועפ"ז יש לבאר את הפסוק בתהלים (נא, ה) "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד". כלומר: "כי פשעי אני אדע" – אני יודע שעברתי עברות במזיד, שכן "חטאתי נגדי תמיד" – נכשל אני תמיד בעבירות בשוגג...

(ע"פ מליצי אש)

פנינים לשולחן שבת

ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשותה אחת ממצוות ה' אשר לא תעשינה ואשם (ד, כז)

מסופר על הגאון מוילנא שבשבת קודש נגע בקליפה של תפוז, ומיד התעלף, כי סבר שנגע במוקצה. העירו אותו מעלפנו, והוא התעלף שנית. לקחה אשתו את הקליפה, אכלה אותה ואמרה לו: "הרי זה אוכל ולא מוקצה", ואז נחה דעתו.

ולכאורה מדוע התעלף הגאון, והלא הנגיעה היתה בשוגג? אלא אמר רבי מרדכי מן זצ"ל, אין מציאות של שוגג ללא מזיד לפני כן. אם קודם לכן לא עבר האדם על האיסור במזיד – לא היה עובר עליו כעת בשוגג.

לפי זה יובן הענין הבא: לשניים וחצי השבטים שבעבר הירדן היו שלוש ערי מקלט, בעוד ששלוש הערים הנותרות היו בכל ארץ ישראל, עבור תשעה וחצי השבטים הנותרים. כיצד?

חז"ל (מכות ט ע"ב) כבר עמדו על שאלה זו, ותרצו: לפי שבגלעד היו שכחים רוצחים. ולכאורה, מה ענין רוצחים לערי מקלט? הלוא לערי המקלט היו נסים רק ההורגים בשוגג ולא רוצחים במזיד!

אלא, שמאחר שהיו בגלעד רוצחים במזיד, ממילא יהיו גם הורגים בשוגג, לפיכך נדרשו ערי מקלט מרובות בעבר הירדן.

עתה מובנת בקשת דוד המלך ע"ה בתהלים (יט, יג-יד): "שגיאות מי יבין מנסתרות נקני. גם מזדים חשון עבדך". כלומר, הוא מבקש שלא תעלה שגגה על ידו ("שגיאות").

ואיך עושים זאת? אם "גם מזדים חשון עבדך", היינו ממעשי זדון, הרי שגם לא תבוא לידי עבירה בשגגה!

מילתא דבדיחותא

והסיר את מראתו בנוצתה (א, טז)

כתב רבנו בחיי המוראה הוא האוכל שבתוך הזפק, והכהן היה משליך הכל אל מקום הדשן. הזפק שהוא כלי המזון לא היה מספיק שירחצנו ויקטירנו כשם שהיה רוחץ הקרביים בבהמה ומקטירם, מפני שהעוף הולך אנה ואנה וניזון מן הגזל, וכן דרשו רז"ל בהמה שאוכלת על אבוס בעליה נאמר בה והקרב והכרעיים ירחץ במים והקטיר, אבל בעוף שהוא ניזון מן הגזל נאמר בו והשליך את מוראתו, כלומר ישליך המעיים שאכלו הגזל.

אחד שאל את אשתו: "תגידי, את זוכרת באיזה בית מלון היינו בשנה שעברה?"

ענתה האשה: "חכה, אני אבדוק במגבות..."

זה אולי מצחיק, אבל על דברים כגון אלו באים שוב בגלגול כדי לתקן.

חידות לשבת

א. איך יתכן שאדם גדול יהפוך פתאום לקטן?
ב. מי ניחן בכוח זיכרון יותר גדול – הגברים או הנשים?
תשובות:

א. מבואר ברמב"ם (פ"ט מהל' מלכים ה'), שלבני נח (לנכרים) לא ניתנו 'שיעורים' (כל שיעורי המצוות שניתנו לנו מסיני), וכתב החתם סופר (שו"ת י"ד סי' ש"ז), שגדלות בנכרים תלויה בדעת (לכשיגיע לכלל דעת, ואז מתחייב בשבע מצוות בני נח), ואינה תלויה בשנים (כישראל, שנהיה לגדול כשהגיע ל"ג שנה). ומכאן התשובה לחידתנו – מדובר בגוי קטן, שהגיע לכלל דעת, שדינו כגדול, ועוד בטרם מלאו לו י"ג שנים, נתיייר. ומעתה, הרי דינו כישראל קטן! (מהגאון רבי דוב לנדו שליט"א, קונטרס 'נר מצוה ותורה אור').
ב. כתב הרשב"ץ (בביאורו למסכת אבות פ"א מ"ד), שאנשים בטבעם יש להם כוח זיכרון, ולכן נקראים 'זכרים', ולעומת זאת לנקבות יש כח זיכרון חלש יותר ולכן נקראו 'נשים', מלשון 'נשיתי טובה'. מדוע כך הטביע הקב"ה, שהנשים תהיינה פחות בעלות כוח זיכרון? – ביאר הגאון רבי חיים פלאג' זצ"ל (גנזי חיים מערכת א"ק ת'): עשה הקב"ה ככה, שהרי אמרו חז"ל, שהאשה קשה להתפיס משום שנבראה מן העצם (שהיא קשה), ולכן, חסד גדול עשה ה' יתברך, שתשכחנה הנשים מה שנעשה ונגרם להן, ומחמת השכחה, תתפיסנה וישרה השלום בבית.
זאת ועוד שהנשים פטורות מתלמוד תורה, ולכן אין עליהן הקפדה אם שוכחות, מה שאין כן האנשים, שחייבים בתלמוד תורה, והזהרו בחומרה לבל ישכחו את תלמודם, כדכתיב (דברים ד', ט') 'רק הישמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים...'. (והגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א, ביאר בזה, שהנה ישנם פוסקים הכותבים שנשים פטורות מספירת העומר שמא תשכחנה לספור, והקשו על כך – הרי אותו חשש קיים גם לגבי האנשים? אולם לפי דברי הרשב"ץ דלעיל, מיושבים הדברים). ("ופרו מתוק")

סיפור לשבת מחזק!

שינוי דרסטי בין רגע!

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. אירופה בערה בתמרות עשן, רבבות יהודים נשלחו למשרפות מדי יום, חיות האדם הנאציות לא ידעו גבול. ברי המזל מבין היהודים נשלחו למחנות ריכוז לעבודה בפרך, כל עוד היה בכוחם לשרת את מוכנת המלחמה הנאצית, ומי שנכשל במשימותיו – ידע כי קרב הרגע בו יעלה על קידוש ה'. על כל קבוצת עובדים במחנות הריכוז, פיקד 'קאפו', שהיה אסיר מבין האסירים אך הוטל עליו לפקד על קבוצה מהם. מעשה שטן הצליח, ובחלק גדול מהמקרים היו אנשי הקאפו יהודים שבגדו באחיהם – בשרם, והצטרפו לחילות הרשע הנאצים במאבקם נגד היהודים. וכך היה גם במחנה הריכוז נשוא סיפורנו, בו פיקד ברשעות ובאכזריות 'קאפו' אכזר במיוחד, שהכל תמחו איך יתכן שהוא יהודי, כאשר אכזריותו היתה לשם דבר, ורשעותו עברה על גבול. בין היהודים ששהו במחנה, שהה גם רב חשוב מחסידי סאטמר, שגלה למחנה מעיר מוכרתו בהונגריה, ונרדף עד צוואר בידי הקאפו האכזרי, שנהנה להתעלל ביהודי של צורה שחן רוחני הדור שרוי על פניו. באחד הימים, קם הקאפו במצב רוח מרושע במיוחד, וכל אותו היום עמד ופיקח על מלאכתו של אותו רב אומלל, כשהוא מפליא בו את מכותיו ללא רחם. כאילו אין עוד אסירים במחנה, התמקד הקאפו באותו יום ברב היהודי, ורדף אותו בכל עת ורגע...
לאורך היום כולו עבד הרב היהודי בעבודת הפרך, בלי לנשום או לנוח אפילו לשניה. כל אותה עת רכן מעליו הקאפו, ובכל פעם שעצר להפוגה של רגע – הצליף בו באלה. יום העבודה הארוך הסתיים רק בשעת ערב, והרב היהודי נפל על דרגשו תבול ומוכה, תששו ונטול כל כח, מהיום המחרד והחריג שעבר עליו כשעבד בלי הפסקה במאמץ רב וספג חבטות מרושעות כל העת... אך הניח את ראשו על הדרגש, ביקש הרב להתחזק במשהו, ומחשבותיו נשאוהו אל ימים קדם, והוא נזכר באהבת קדומים ביושבו מהראשונים במלכות בית סאטמר, בשולחנו של הרה"ק רבי יואל מסאטמר זי"ע, בימי שלוה ורגיעה. בעיני רוחו ראה את רבו, ונזכר בניגון יפה שהיה הרבי משורר בהתרגשות גדולה, וכשעיניו עצומות למחצה החל לזמזם את אותו ניגון חרישתי...

הוא שוכב על הדרגש מחוסר כוחות, וחש כי רק הניגון הזה מחזיק אותו בחיים, מטעין אותו באנרגיה לשרוד את התופת. הוא חלילה לא מעז לשיר בקול, הוא יודע ששירה מרגשת זה לא חלק מהווי החיים במחנה הריכוז, ולכן רק מזמזם בלחש. לפתע שמע רחש על ידו, ומיהר לפקוח עיניו בבהלה... על ידי הדרגש, עמד לא אחר מאשר הקאפו האכזר, רודפו משעות הבוקר המוקדמות! בשניות הראשונות, חלפו במוחו כל תסריטי האימה האפשריים. הקאפו החליט לא להניח לו, ורדף אותו גם לכאן, לשעות המנוחה המועטות... הוא עצם את עיניו וציפה לחבטה הגונה, מכה אנושה או אגרוף עז. בודאי לא יעבור הקאפו בשתיקה על מעשה נלוז כזה, לשורר ניגון התעוררות בתוך התופת... להפתעתו, שניה ועוד שניה חולפת, והוא לא מרגיש כל מכה או הצלפה. בחשש רב שב ופקח את עיניו, והנה עדיין עומד הקאפו על ידו, אך מבטו מרוכז מהרגיל, והוא נראה רועד קלות... בקול שקט פנה אליו הקאפו ושאל מהיכן הוא מכיר את הניגון הזה... עדיין חושש ומאויים, השיב הרב כי את הניגון היה משורר רבו בזמני חיזוק והתעוררות. את הניגון הביא עמו מבית חמיו, הגה"צ מפלאנטש זי"ע.
לא הצליח הרב לסיים את המשפט, ולגנז עיניו הנהמות פרץ הקאפו בבכי תמרורים נרגש. בין התייפחויותיו סיפר, כי בהיותו ילד צעיר לפי שפרק עול תורה ומצוות, הסתופף בצל הגה"צ מפלאנטש זי"ע וזכה לשמוע את הניגון הזה בצילו. עתה, מששב ועלה הניגון בראשו, הציפו אותו זכרונות מימי עלומיו, ורגשותיו גאו עד לבלי קץ. דקות ארוכות עמד הקאפו והתייפח, לפני שפנה לחדרו ועזב את הרב, בלי לגעת בו לרעה כמובן. אך מאותו יום כבר לא היה הקאפו אותו אכזר מוכר, משהו בו השתנה והתהפך מן הקצה אל הקצה... הוא החל לבוא מאוחר למשמרתו ולפקד על אסיריו בעצלנות מופגנת, ממש כדי לצאת ידי חובתו ותו לא. הוא הפסיק להכות ולהתאכזר, יותר לא הצליף ביהודים ולא גער בהם, משהו בתוכו התכנס והתכווץ, והוא הפך לשקט ומופנם בתוך עצמו. כל אסירי המחנה היו המומים מהשינוי המפתיע, לא האמינו למראה עיניהם. האיש שהיכה בהם ללא רחם, רדה בהם ורדף אותם עד צוואר, ולפתע חל בו שינוי שכזה! נראה כי רוח אחרת השתלטה עליו, משהו חדש החל למרעיל אותו והוא אינו נוגע באיש לרעה ואינו מפיל חיתתו, אלא מסתובב שקט ומופנם בחוסר מעש, עד שכעבור כמה שבועות, נפל ה'קאפו' מתוך הרהורי תשובה ונפטר.

וסיפור זה המופיע בספר 'נס הצלה' מפי הרב גיבור המעשה, מחדד לעינינו עד כמה בכל אחד מאיתנו – גם מי שנראה הרחוק ביותר, גם בו פועם אותו ניצוץ יהודי מרגש, גם בנשמתו נמצאת אותה נקודה פנימית – מהותית, הכוספת אל בוראה ואינה משלימה עם ההתרחקות ממקורה העליון. כל שעלינו לעשות – בליבנו ובלב יהודים נוספים, הוא להבעיר את אותו ניצוץ, להפוך את הגחלת הזו לשלהבת מאירה. לפעמים נדרש גם סוג של כפיה, לפעמים ניגון מרגש, פעמים מעשה טוב ואצילי או דוגמא אישית מופתית. משהו שיש בו כדי להבעיר את אותו ניצוץ, משהו שיחזיר את כולנו לחיק אבינו שבשמים. 'ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב – שאור שבעיסה'. הכל חפצים לעשות רצונך, בכלנו טמון הרצון והחשק להיות יראי ה' וחושבי שמו. הבה נכפה את עצמנו לעשות רצון ה', עד שנזעק בכל לב ונשמח: 'רוצה אני!'

(פניני פרשת השבוע" גיליון 123)

לע"נ ר' שלמה בן סעדה ז"ל

עלון זה יוצא להצלחת
הרב הגאון **נצח בן תוריקה** שושנה הודסה בת פרוחה שושנה מהצרי לעילוי נשמת ר' **סעדיה בן נחום תוריקה שושנה בת מהדי יוסף** בן ר' **סעדיה שלום** בן ר' **סעדיה ת.נ.צ.ב.ה.**
וההצלחת
רבקה בת **הדסה** והילדים **אהוד יצחק בן הדסה** והילדים **מרים בת הדסה** והילדים **משה בן הדסה**
חדוה בת הדסה והילדים **רינה בת הדסה** **ברכה בת הדסה**
שמעון אלעזר בן הדסה **שלמה דוד בן הדסה** **חנה מרים בת ברכה** **יעקב בן חנה מרים**

הזדעה משמחת
התקבלה תרומה לחלוקת הספרים:
"להתעזן באהבתך", "תוכו רצוף אהבה"
הספרים יחולקו לבתי מדרשות מרכזיים וישיבות על ידי הגבאים (או באישורם)
לקבלת הספרים: 052-7179954

הזדעה מספר מוצלב

ניתן להשיג את הספרים בשעות הערב בב"ב בטל: 052-7179954
ב"ב, שיכון ה' ירושלים • 052-7685844 • **נתיבה** • 055-6683104
• **רכסים** • 057-3168397 • **קרית שפר** • 052-7612885 • **נתיבות** • 054-8481239

דפוס ונריקה | הדפסות על מוצרים
רח' בן דוד 22 בני ברק 03-5275165

להתעזן כאן בעולם הזה

בסיוע דשמיא יצא לאור **הספר שימיתך לך את שולחן השבת!**
הספר מכיל פנינים יקרים המולקטים ממאות ספרים, מנופים בשבע נפות את מה שערב לחיך ונחמד לאחך. משובצים בספירי מופת.

להשיג בחנויות המובחרות
מתוק, מתוק, מתוק.

גיליון זה הודפס ב-